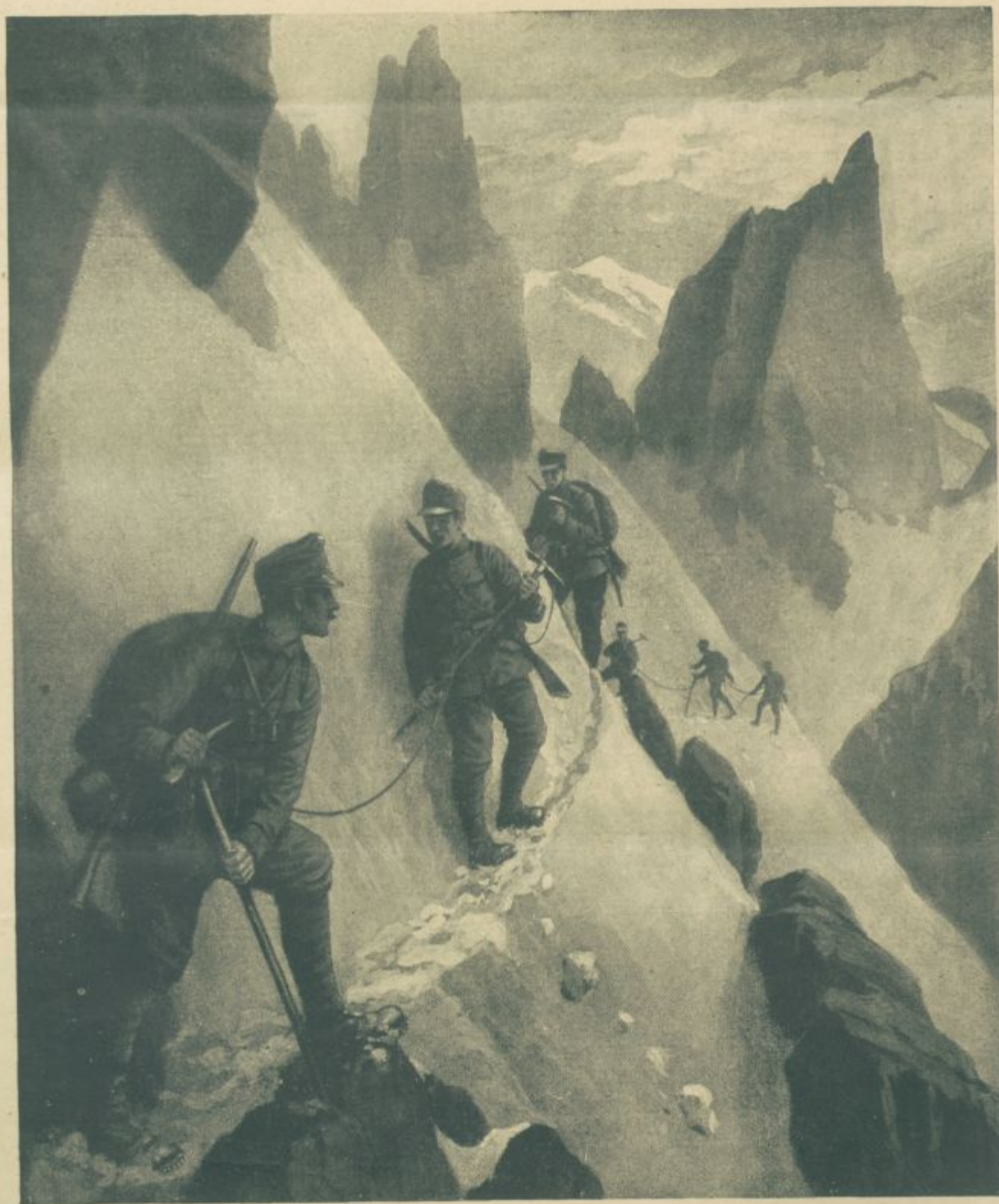

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 12 K (ena številka 30 din.), za Nemčijo 14 K, za druge države in Ameriko 16 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrtnih ☉ 24. januarja 1918

Naše predstraže ob zadnji ofenzivi proti Italiji.

Slike iz Gorice in njene okolice ☉ Prodiranje v Italijo ☉ Cesar in cesarica na gradu v Gorici ☉ Cesar na gori sv. Mihaela ☉ Zimska palača ☉ Pristanišče Arhangelsk

Red sv. Stanislava.

Spisal Anton Čehov.

Učitelj na vojaški progimnaziji, Ljov Pustjakov, je bil sosed svojega prijatelja poročnika Ledencova. K temu se je podal na novo leto zjutraj.

»Poslušaj, čemu sem prišel, Grigorij,« je dejal Pustjakov po običajnem novoletnem voščilu poročniku. »Ne bi te nadlegoval, če bi se ne nahajal v sili. Posodi mi, prosim, do jutri tvoj red sv. Stanislava, dobri človek! Glej, danes bom obedoval pri trgovcu Spiškinu. No, saj poznaš to grdo dušo, tega Spiškina: on polaga veliko važnost na redove in misli, da je vsak človek lump, če mu ne visi kaj takega okoli vratu ali ne binglja na suknji. Poleg tega ima dve hčeri... Saj jih poznaš, Nastjo in Zino... To ti govorim, ker vem, da si moj prijatelj. Saj me razumeš. Stori mi uslugo!«

Vse to je povedal Pustjakov jecljaje, zardeval je in prežal na vrata. Poročnik

je odpel kožuh in plačeval vzcnika. Zdelo se mu je, da je ta ob pogledu na zlat red ves neumen od začudenja. Nasmehljaj se je zadovoljno in stopil v hišo. Ko je odlagal v predsobi kožuh, je imel priliko, da je pogledal za hip v sobano. Tam je sedelo kakih petnajst oseb ob dolgi mizi in jedlo. Govorjenje in rožljanje posode mu je prihajalo na uho.

»Kdo neki je ravno pozvonil?« je slišal glas gospodarja. »A, glejte, Ljov Nikolajič je tu! Prosim, stopite bliže! Nekoliko ste se zakasnili, toda ne mnogo. Mi smo se jedva vsedli.«

Pustjakov je vzbočil prsi, dvignil glavo in mel roke, ko je stopil v sobano. Toda tu se mu je nudil strašen pogled. Pri mizi je sedel poleg Zine njegov kolega, učitelj francoščine, Tremblant. Če ta vidi red, ga bo obsul s tisoč vprašanji in blamaža bi bila neizogibna, prišel bi ob svoje dobro ime... Prva misel je bila, da bi odtrgal red in zbežal; toda red je bil trdno prihit in za beg je bilo že prepozno. Pokril je zato red naglo z desnico in se globoko poklonil vsem; nato se je spustil, ne da bi podal komu roko, na stol, nasproti svojemu kolegu.

Gotovo je pijan! je mislil Spiškin, ki

kuhala v njem. Poskušal je, da bi oprostil desnico in zakril red z levico, pa bi lahko vzbudil sum.

Zapazili bodo... Roko držim čez vse prsi, kot bi hotel peti. Moj Bog, da bi bilo kosilo vsaj hitro pri koncu! Potem bom obedoval v kaki restavraciji!

Čez nekaj časa je poškilil k svojemu kolegu. Tremblant sam pa je bil iz neznanega vzroka silno v zadregi in ni jedel istotako nič. Ko so se ujele njune oči, sta zašla v še hujšo zadrego in sta povabila poglede v prazne krožnike.

Zapazil je, lump! si je mislil Pustjakov. Po obrazu ga spoznam, da je zapazil! Poleg tega je on intrigant. Jutri me bo nanzanil ravnatelj.

Spiškin in njih gosti so že pojedli četrto jed; in kot se take stvari vršijo, so jedli še peto...

Tu se dvigne visokorastel gospod s širokimi, poraslimi nosnicami in krivim nosom; bilo je videti, kot bi zaprl oči, tak obraz je imel. Pogladil se je po obrazu in dejal: »E... e... e... jaz... prosim vas, da... da pijemo na zdravje navzočih dam!«

Omizje se je dvignilo in prijelo za kozarce. Glasen živio je zadonel v prostoru.

Dáme so se smejale in prožile roke, da bi trčile. Pustjakov je vstal in vzel kozarec z levico.

»Ljov Nikolajič, dajte ta kozarec Nastasji Timotejevni,« se je obrnil neki gospod nanj in mu prožil kozarec. »In pazite, da bo izpila vse!«

Pustjakov je bil prisiljen, rabiti tudi desnico. Red sv. Stanislava je zagledal beli dan in je sijal silno. Učitelj je pobledel in pogledal na učitelja francoščine. Ta ga je gledal vprašajoče in začudeno. Posmejaj se je zvito in zadrega je izginila popolnoma z njegovega obraza.

»Julij Avguštinovič,« mu je zaklical gospodar: »Dajte sem ono steklenico tam; tu jo rabimo.«

Tremblant je stegnil desnico po steklenici, in kakšno veselje! Pustjakov je zagledal na njegovih prsih red. In to ni bil navadni red sv. Stanislava, ampak red sv. Ane! Tedaj je tudi Francoz sleparil! Pustjakov se je začel od samega zadovoljstva smejeti, vsedel se na svoj stol in prožil roke in noge komodno od sebe... Zdaj ni bilo več potrebno zakrivati red. Oba sta storila en in isti greh, zato morata molčati.

»A... a... a... hm!« je napravil Spiškin, ko je zagledal red na prsih Pustjakova.

»Da!« je dejal Pustjakov proti Francozu. »Res je čudovito, Julij Avguštinovič! Kako malo nas je bilo na našem zavodu predlaganih pred prazniki v odli-

Zavezniške čete ob prihodu v italijansko mesto Videm.

je sicer zabavljaj, pa mu je storil vseeno uslugo.

Ob dveh popoldne se je peljal Pustjakov v kočiji k Spiškinu; kožuh je odpel za trenotek in se pogledal čez prsa. Tam se je bliščalo zlato in se svetil emajl reda sv. Stanislava.

Čudovito! Sam pred sabo je dobil namah spoštovanje. Tako majhna stvarca, ki velja komaj pet rubljev, gotovo ne več, in tako učinkuje.

Ko se je pripeljal do Spiškinove hiše,

je zapazil njegov obraz, ves v zadregi.

Novodošlec so prinesli krožnik juhe. Vzel je žlico z levo roko, tu pa se je domislil, da v dobri družbi ne gre, da bi jedel z levico, zato je dejal, da je že kosil in nima več apetita.

»Sem že jedel... hvala...« je jecljal.

»Obiskal sem strica Jelejeva in ta me je tako silil... hm, da... da naj obedujem pri njem.«

Juha je dišala silno prijetno in bolelo ga je, da je ni smel jesti, tiha jeza se je

kovanje. Koliko je osoba pri nas in vendar sva dobila le midva, res, — ču-do-vi-to...!

Tremblant je pokimal zadovoljno in se vedel tako, da se je red sv. Ane razločno videl.

Po obedu je šel Pustjakov po vseh sobah in se pokazal damam s svojim Stanislavskim redom. Bilo mu je lahko krog srca, četudi je bil lačen.

Jasno je poškilil na Tremblanta, ki se je ravno razgovarjal s Spiškiňom o odlikovanju, in mislil: »Če bi bil vedel, kaj napravi ta slepar, obesil bi si bil red sve-tega Vladimira. Kdo je slutil!«

To je bila edina misel, ki ga je pekla. V ostalem pa je bil popolnoma srečen.

Modrijan na podstrešju.

Dnevnik srečnega človeka. — Francoski spisal Emil Souvestre.

III. poglavje.

Česa nas uči pogled skozi okno.

3. Marec. — Pesnik pravi, da življenje so pravzaprav le sanje o senci; boljše bi bilo, ko bi ga primerjal z mrzlično nočjo. Kaka izprememba med gibanjem in mirovanjem! Koliko nevolje, strahu in vedno novega poželenja! Kakšna zmeda, bridkost vzbujajočih ali zmedenih slik! Bodisi med počitkom ali trudom, vedno išče človek zastoj dušnega miru ter obstane na robu delavnosti. Dve tretjini človeškega življenja prevladuje omahovanje, zadnjo tretjino pa kesanje.

Ako rečem »človeškega življenja«, razumem pri tem svoje življenje! Ustvarjeni smo tako, da vsak misli o sebi, da je on zrcalo človeške družbe, kar se v našem srcu zgodi, to se nam zdi, da se je zgodilo brez dvoma po vsem svetu. Vsi ljudje so podobni pijancu, ki napoveduje potres, ker se sam ne čuti varnega na nogah.

In zakaj sem pravzaprav negotov in nemiren, jaz ubogi dninar na svetu, ki v skritem kotičku izpolnjuje svojo neznamno nalogo in katerega delo drugi uporabljajo, ne da bi se brigali za delavca? Povedati ti hočem, nevidni prijatelj, kateremu so te vrstice namenjene.

Ob prodiranju naših in zavezniških armad v Italijo.

Velik dogodek se je pojavil v mojem življenju! Sredi enoličnega pota, po katerem sem mirno in ne da bi nanj mislil, hitel, se mi je naenkrat odprlo razpotje.

Dve poti vidim, izmed katerih si naj eno izberem. Ena je le nadaljevanje te, ki sem do danes po njej hodil; na drugi, ki je širša, se mi pa čudovito veliko obeta. Na prvi nimam nobenega strahu, pa tudi malo upanja; na drugi so velike nevarnosti in bogata žetev! Gre z eno besedo za to, ali hočem zamenjati svojo skromno sobo, v kateri naj bi živel do konca svojih dni, enim izmed onih drznih podjetij, pri katerih je vse odvisno od slučaja! —

Vabijo me torej, da naj pristopim k velikemu podjetju.

Od včeraj naprej premišljujem, primerjam in ostajam brez odločitve. Od kje mi pride luč, ki me bo vodila?

Nedelja, 4. — Solnce prodira zimsko meglo, pomlad naznanja svoj prihod, rahel veter veje čez strehe in moja vijolica začne delati cvete.

Bližamo se onemu sladkemu letnemu času »zelenja«, ki so ga globokoumni pesniki šestnajstega stoletja takole opevali:

In v onem mesecu, maju krasnem,
ko vsaka se mladika zgane,
sem ti, o draga, srce svoje
k nogam položil.

Čivkanje vrabcev me kliče; drobtinic zahtevajo, katerih sem jim vsako jutro natrosil. Odprem okno in razgled po strehah se mi pokaže v vsej svoji krasoti.

Oni, ki je stanoval le v prvih nadstropjih, ne slutijo bujne raznovrstnosti, ki se vidi čez strehe. Nikdar ni opazoval zamotanosti vrhov, kj se leskečejo v rdečini strešne opeke, njegov pogled se ni mudil pri dolinicah, ki jih tvorijo žlebovi in v katerih vise sveži vrtički strešnih sob, ni videl ne velikih senc, ki preprezajo zvečer obronke skriljastih streh, ne žarenja oken, ki jih vžiga zahajajoče solnce. Nikoli ni proučeval rastlin teh mestnih alp, ki so pokrite z lišaji in mahom, tudi ne pozna na tisoče prebivalcev, ki po njih stanujejo, od ne-

Naši topničarji z uplenjenimi italijanskimi topovi.

znatnega žužka do domače mačke, ki je prava strešna lisica, ker vedno kaj zasleduje ali čepi na preži; slednjič ni še nikdar užival pogleda, ki se mu nudi na oblačno ali jasno nebo in na tisoče zvezd.

Ura je devet. — Zakaj pač še niso pobrali moji ptički drobtin, katere sem jim natrosil pred okno? Vidim jih, kako letajo proč, prihajajo nazaj, se vsedaje na okrajek okna in čivkajo, dočim opazujejo pojedino, ki jo navadno tako hitro pospravijo. Jaz jih pač ne morem motiti, vsaj sem jih navadil, da zobljejo iz moje roke. Odkod ta boječa neodločnost? Zaman se oziram, streha je prosta, sosednja okna so zaprta. Da bi jih privabil z boljšo južino, jim nadrobim še kruha, ki mi je ostal od zajtrka. Čivkanje se podvoji, najdrznejši letijo mimo, a se ne vsedejo.

Že vem! moji vrabci so postali žrtev one nespametne bojazni, s kakršno se ljudje bojijo padca borze! Gotovo je, da niso vrabci prav nič bolj pametni kot ljudje.

Ravno sem hotel po teh mislih zapreti okno, ko naenkrat opazim v svetlem prostoru na svoji desni senco dveh ušes, ki stopijo kvišku; zatem vidim kremplje, kako se iztegajo, in nato glavo tigraste mačke, ki se prikaže v kotu, ob žlebu. Ciganka je čepela v zasedi; v trdni nadi, da ji bodo drobtinice priskrbele divjačine.

In jaz sem dolžil svoje goste malodušnosti! Prepričan sem bil, da jim ne preti nikaka nevarnost! Mislil sem, da sem si vso okolico dobro ogledal, a pozabil sem le na koticček za seboj.

Koliko nesreč se pripeti v življenju, kot na strehah, le zato, ker pozabimo na en sam koticček!

Ura je deset. — Ne morem se ločiti od svojega okna; ker je bilo vsled dežja

dve, nekoliko oddaljeni sosedi, ki sta ga vsled svojega različnega načina življenja že od nekdanj zanimali.

Ena teh dveh je uboga delavka, ki vstaja pred dnevnim svitom in katere senca se že pred večerom premika po zavesi pri njenem oknu; druga je mlada

z delom in trdom svojo sobico vzdržuje in zmerno oplešava, je postala soba umetnice plen prodajalcev. Ta se je, plavajoča na valovih sreče, nekaj trenutkov lesketala — ona pa hodi počasi, a gotovo po svoji trudopolni srednji poti naprej.

Ali ne tiči tu nauk za nas vse? Ali naj modrijan porabi svoja leta jeklene volje za one drzne poizkuse, na katerih koncu se stikata bogastvo in uničenje? Ali naj smatramo življenje kot eno samo, nepretrgano nalogo, ki da vsakemudnevu svoje plačilo, ali naj ga smatramo kot igro, ki odloči v kratkih potezah našo prihodnost? Zakaj bi iskali nevarnosti, ki so v zvezi z najdrznejšimi podjetji? Zakaj bi naj

stremili za bogastvom po najnevarnejših potih? Je li tako gotovo, da je sreča darilo le hipnega uspeha in ne modrega življenja v uboštvo? Ah! ko bi ljudje le vedeli, kako malo prostora zavzame stanovanje veselja in kako cenena je njegova oprava!

Poldan! — Dolgo časa sem hodil s prekrizanimi rokami in s povešeno glavo po sobi gorindol. Dvom se dviga v meni, kot senca, ki se vedno bolj in bolj razteza

Dragonski napadalni oddelek.

umetnica, katere čudaške pesmi doné tja do moje podstrešne sobe. Pri odprtih oknih vidim v sobi delavke skromno opravo, v sobi umetnice pa izbrano notranjost. Danes se pa vendar suče tu notri vse

Cesar Karel (v admiralski obleki) in cesarica Zita na gradu v Gorici

in mraza toliko časa zaprto, sem začutil potrebo, da si ogledam vso okolico in se zopet z njo seznanim. Moje oko preišče po vrsti vse točke tega zmedenega obzorja. Pri nekaterih gre mimo, pri drugih se pomudi, kakor ga že mikajo.

Ah! Tu so okna, na katerih je prej oko tako rado počivalo; ondi stanujeta

polno trgovcev, svilnate tapete odpenjajo in odnašajo opravo. Sedaj sem se spomnil, da je šla danes zjutraj mlada umetnica, pokrita s pajčolanom, mimo mojega okna s tistimi naglimi koraki, ki razodevajo notranji nemir! Ah! vse slutim! Denar je pošel — živela je previsoko. Padla je iz izobilja v pomanjkanje! Medtem ko delavka

prihodnost, pa skoro da trepetam nekako pred tem korakom.

Ura je tri. — Nebo se je stemnilo in mrzel zahodnik je potegnil; vsa okna, ki so se bila odprla žarkom lepega dne, so sedaj zaprta. Le na nasprotni strani ceste

ANTON RODE

iz Rodice, praporščak, padel za domovino na romunskem bojišču 9. avgusta 1917.

Ljubi sin in brat, počivaj v Božu!

čez svetel prostor. Skrb raste; negotovost postaja vsak trenutek bolj mučna, še danes pred večerom se moram odločiti; lahko bi vrgel kocke, ki odločijo mojo

FRANC POGAČNIK

narodnik, absolvent 5 gimnazijskih razredov v Kranju in trgovske šole, umrl 16. septembra 1917 na domu v Zvirčah pri Trzinu.

Lahka ti gruda!

še ni zapustil svojega balkona najemnik zadnjega nadstropja. Po odmerjenem koraku, sivih brkih in trakih, ki krase gumbnice se takoj spozna, da je to vojak; uganil bi lahko isto tudi iz njegove pazljive skrbnosti za vrtniček; vsi stari vojaki ljubijo namreč prav posebno dve stvari: cvetlice in otroke! Ker morajo smatrati zemljo dolgo časa kot bojno polje, niso navajeni na zadovoljstvo, ki ga nudi mirno življenje. Zdi se, da pričnejo z življenjem šele v tistih letih, ko ga drugi že končajo. Mladostni okus, katerega so otopile ostre dolžnosti v vojni, vzcve naenkrat, dasi se lasje že belijo; to je pravzaprav prihranek iz mladostnih let, katerega obresti se izplačajo v starosti. Ko so bili dolgo časa prisiljeni uničevati, začutijo morda skrivnostno veselje, da ustvarjajo in vzgajajo. Akoravno so zastopniki nevpogljive sile, jih vendar lahko očara ljubka stvarca brez moči.

Niti mrzli veter ni mogel pregnati mojega soseda z njegovega balkona. V zelenih zabojih rahlja zemljo in seje v njo skrbno ognjenordeče kapucinčke, slak in prijetnodišeči grah. Od sedaj naprej bo vsak dan opazoval, kako rastejo, in varoval poganjajoče kali plevla in žuželk. Previdno bo razpenjal niti za vitice ter jim previdno dajal vode in toplote.

Koliko truda je pač treba, da dozori ta setev! Kolikokrat ga bom videl prenašati zavoljo nje mrz ali vročino, nevihto ali solnčne žarke! Ob najbolj vročih poletnih dneh bo krožil prah po naših cestah, oko bo vsled enolične barve apnena ometa utrujeno ter ne bo vedelo, kam naj se obrne, razgreta opeka bo izžarevala in nas hotela sežgati in tedaj bo stari vojak v svoji utici videl krog sebe le zelenje in cvetlice ter vsrkaval skozi duhtečo senco sveži zrak. Tedaj bo končno poplačana njegova vedna skrb.

Da nam cvetlice napravijo veselje, jih moramo saditi in negovati.

Ura je štiri. — Oblak, ki je že dalj časa nastajal na obzorju, se je počrnil, zamolklo zabobni grom — oblak se pretrga! Presenečeni sprehajalci zbežijo med smehom in krikom na vse strani.

Vedno sem se prav posebno zabaval nad takimi »reši se, kdor se more«, ki jih povzroči nenadna ploha. Tedaj se zdi, da odloži vsak, ki je nepričakovano presenečen, svoj umetni značaj, ki so mu ga dali ljudje ali navada, in izda svojo pravo naravo.

Le opazujmo na pr. tega debelušnega moža s poumetničeno hojo, ki je naenkrat pozabil na svojo ponarejeno brezskrbnost in beži kakor šolski deček — to je štedljiv meščan, ki se kaže razsipeža, pa se boji pokvariti si klobuk.

Ona gospodična tam doli, ki se tako skromno vede in ki ima tako snažno obleko, pa nasprotno ustavlja korak, kljub nevihti, ki postaja vedno hujša! Zdi se, da ji z zadovoljstvom kljubuje, in prav nič ne misli na svoj žametni plašč, po katerem bije toča. Ta je očitno počestna, ki se je napravila kot pošteno dekle.

Tu se ustavi mimoidoči mladenič, ujame v roke par ledenih zrn in jih skrbno opazuje. Kdor je ravnokar videl njegov urni, smotreni korak, bi ga smatral za pisarja, ki gre, da izterja dolgove, a on je mlad učenjak, ki proučuje učinke elektrike.

In koliko je otrok, ki rojijo na prsto ter letajo za padajočimi zrni; in te mlade deklice, ki so ravnokar povešale oči, a sedaj beže; in stražniki, čeprav imajo službo, so se odrekli svojemu vojaškemu

obnašanju, samo da bi dobili zavetja pod kako streho. Vse te izpremembe je povzročila nevihta.

Položaj postaja vedno hujši. Najbolj občutljivi si morajo iskati zavetja. Vidim, kako vse beži proti prodajalni, ki je nasproti mojemu oknu. Listič na njej pove, da se odda v najem, in sicer v par me-

Sedaj stoji prazna in prepuščena mimoidočim. Koliko je usod, ki so tej slične in ki menjajo, kot ta, svojega gospodarja le zato, da drve hitreje v propast!

Zadnja misel me je presunila; od zjutraj dalje se mi zdi, da vse krog mene govori in mi isto nasvetuje. Vse mi kliče: — Pazi! zadovolji se s svojo srečo v

Prizori iz Gorice in njene okolice. 1. Pokopališka ulica v Gorici. — 2. Podrte hiše na Travniku v Gorici. — 3. Most čez Sočo pri Pevmi. — 4. „Piazuta“ v Gorici. — 5. Po Italijanih utrjena ulica Torrente v Gorici. — 6. Razstreljeni Solkanski most pri Gorici. — 7. Razdejani frančiškanski samostan na Kostanjevici. — 8. Italijanski topovi na cesti proti Gorici.

secih že četrtič. Pred letom sta slikar in mizar napela vse sile, da bi jo okrasila; brezbržnost najemnikov, ki so sledili drug za drugim, je pa njihovo delo uničila. Umazanost pokriva vse rezbarije na prednji strani; nabitki, ki naznanjajo razprodaje in znižane cene, kazijo arabeske na njenem pročelju. Pri vsakem novem najemniku je izgubila prodajalna nekaj na svoji krasoti.

uboštvu; veselje hoče, da ga vedno gojimo! ne zapusti svojih starih zaščitnikov in se ne predaj nepoznanim!

Ali so dejstva, ki tako govore, ali prihaja ta opomin iz srca? Svet je le glasbeno orodje, ki mu da ton naša volja. — Vendar, kaj to, ako je le nauk moder? Glas, ki govori popolnoma rahlo v našem srcu, je vedno glas prijatelja, ker on nam razodene, kaj smo, to se pravi, kaj zmo-

remo. Največkrat je le zgrešeni poklic vzrok, da človek pade. Na svetu je zato toliko bedakov in hudodelcev, ker večinoma ljudi ne spozna samih sebe. Ne gre za to, da izvemo, kaj je za nas, temveč za to gre, da izvemo, za kaj smo mi.

Kaj naj počnem sredi teh drznih borznih špekulantov? Kot ubog, pod streho rojen vrabček bi se vedno bal sovražnika, ki se skriva v temnem kotu; — kot trezen delavec bi mislil na ugaslo slavo sosedu; kot boječ opazovalec bi se spominjal cvetic, ki jih je stari vojak šele po dolgem času vzgojil; spominjal bi se prodajalne, ki je bila opustošena vsled menjavanja svojih gospodarjev! Proč s pojedinami, nad katerimi visi Damoklejev meč!

Odkod ta nenasitna želja, postati bogat? Ali pijemo več, ker pijemo iz večjega kozarca? Zakaj se boje vsi ljudje pred srednjo potjo, to bogato materjo miru in prostosti? Ah! to zlo predvsem bi morala odpraviti vzgoja doma in v živ-

ljubeznijo, potrpežljivostjo, zmernostjo in samoto; ve bodite moje kraljice in učiteljice; pokažite mi stroge dolžnosti življenja; očistite moje stanovanje vse brez značajnosti in mamljivosti, ki spremlja srečo. Sveto uboštvo! nauči me vztrajnosti brez pritožb in omahovanja, nauči me, da iščem namen svojega življenja v čem višjem kot v zabavah, kje drugje kot v bogastvu. Ti utrjuješ telo in krepiš duha. Življenje, katerega se bogatin oprijemlje kot skale, je v tvojem spremstvu čoln, katerega vrv odveže smrt, ne da bi nas tirala v obup. Vzdržuj me še vnaprej ti, ki te je Kristus imenoval »blaženo«.

Po svetu.

Mirovna pogajanja z Rusi.

Razgovori za mir z Rusi so se zadnji čas nekaj krhali. Poglavitni vzrok tem težavam je vprašanje o samoodločbi na-

obširno razgovarjal z zastopniki Ukrajincev, ki imajo veliko svojih vojakov v Avstriji in bodo pozneje na dolgi črti naši mejaši. Kakor znano, so se avstrijski Ukrajinci ali Rusini zelo ustavljali misli, da bi se Galicija, kjer prebiva polovica Rusinov, priklopila novemu poljskemu kraljestvu. Ti zahtevajo svojo upravno skupino, ker ne morejo skupaj živeti s Poljaki, ki so jih že stoletja zatirali. Ker je sedaj ruska Ukrajina prišla kot samostojna država do veljave, bodo tudi avstrijski Ukrajinci imeli vplivnejšo besedo. Tako je na vseh straneh polno ovir in raznih težav, vendar bo treba vse premagati, da dosežemo vsaj delni mir z Rusi.

Ukrajina.

Odkar so v Rusiji pregnali carja, ki je s silo meča držal skupaj vse narode velike Rusije, kažejo posamezni narodi, da hočejo sicer ostati v zvezi z Rusijo, vendar pa hočejo biti svobodni. Osnovati hočejo veliko zvezno rusko državo po vzgledu Združenih severoameriških držav.

Med raznimi narodi na Ruskem, ki hrepene po svobodi, so tudi Ukrajinci; ti so si že od sedanje vlade pridobili samostojnost, tako da se že kot zastopniki posebne samostojne države udeležujejo mirovnih posvetovanj v Brest-Litovskem. Osrednja rada v Kijevu, to je ukrajinski narodni svet, je za sedaj zastopnik ukrajinske države, ki šteje 30 milijonov prebivalcev in sega od Brest-Litovskih jezer do Karpatov in do Romunije ter Črnega morja. Večidel ruske vojne fronte se razvija na ukrajinskem ozemlju. Ukrajinci zahtevajo zase vse ozemlje, kjer so njih rojaki naseljeni v večini. To je skoraj vsa srednja Rusija. Zemlja je izmed najbolj rodovitnih v Evropi. Ukrajina je ruska žitna zakladnica. Nekaj številčk o najlepše pojasni.

Pridelali so leta 1910. žita v Ukrajini

215 milijonov kvintalov, to je 39⁰/₀ vsega žita v evropski Rusiji. Pred vojno so imeli Ukrajinci 30 milijonov glav velike živine, to je tretjina vse živine evropske Rusije. Vse, kar izvažajo žita, pride iz Ukrajine. Druga Rusija izvažajo 0,7⁰/₀ žita, Ukrajina pa 27⁰/₀. — Ta dežela pridelala 50 milijonov kvintalov sladkorne pese, 80⁰/₀ vsega pridelka na Ruskem, in 4 milijone pudov tobaka (69⁰/₀ vsega pridelka). Ukrajina ima bogate zaklade železa in premoga, ki je nekaka podlaga vse ruske industrije. S soljo zaklada Ukrajina vso Rusijo. Znani so tudi bogati vrelci mineralnega olja. Večidel živil za armado je oskrbovala v sedanji vojski Ukrajina.

Ni čuda, da tak narod zahteva svojo samostojnost in da mu jo je sedanja ruska vlada tudi priznala.

Cesar Karel čita grobni napis, ki so ga postavili Italijani skupno padlim junakom na gori sv. Mihaela.

ljenju. Koliko izdajstev bi bilo zabranjenih, koliko nizkosti odpravljenih, cela vrsta nerednosti in zločinov bi bila za vedno pretrgana, ko bi se ozdravilo to zlo! Za ljubezen, za žrtve se stavijo nagrade, dajte jih predvsem zmernosti, ona je vzor kreposti v človeški družbi! Akoravno ne rodi sama drugih, jih pa vsaj zastopa. —

Ura je šest. — Na ustanovitelje novega podjetja sem napisal pismo, v katerem sem njihovo ponudbo hvaležno odklonil. Ta skep mi je prinesel miru. Odkar sem nosil v sebi to bogato upanje, nisem več pel, kakor čevljar; sedaj tega upa ni in veselost se mi je zopet vrnila.

O ljubo uboštvo! odpusti mi, da sem hotel za trenutek bežati pred teboj, kakor beže pred pomanjkanjem; stanuj za vedno pri meni s svojimi blagimi sestrami,

rodov. — Nemci in Rusi priznajo, da naj se ruski narodi Finci, Litvini, Ukrajinci sami odločijo, komu se pridružijo, ali pa da samostojni postanejo. Težava je v tem, ker Rusi zahtevajo, da naj Nemci umaknejo svoje armade z ruskega ozemlja, potem naj se vrnejo begunci, vojaki naj pridejo domov; nato pa naj glasujejo, kaj hočejo da bo z njimi. Nemci pa pravijo, da prej ne umaknejo svojih čet z zasedenega ozemlja, dokler ni mir sklenjen. — Zadnje dni so se pričeli zopet dogovarjati in upanje je, da v kljub velikim oviram končno vendarle pridejo do miru.

Misel, ki je dalj časa krožila po listih, da se osnuje samostojna Poljska, ki ji bo načeloval avstrijski cesar, sedaj zopet bolj sili v ozadje, ker baje to ne kaže Prusom. Naš zunanji minister se je

Vojni dogodki.

Živahno je na beneškem bojišču. Zdi se, kakor da Lahi ne marajo čakati naših čet, ki bi došle po sklenjenem miru z Rusi na laško bojišče; zato so začeli zlasti v gorah pri Sedmerih občinah z velikimi napadi, in sicer več dni zaporedoma. — Uspeha niso dosegli nobenega, ker so jih naši povsod vrgli. Vendar ti napadi kažejo, da hočejo Lahi tudi ob Piave poskusiti s silnejšimi napadi. Tudi sicer Lahi delajo velike priprave za boje spomladi. Sklicali so v vojake skoro vse, ki so bili na dopustu, sploh so pobrali za vojake 12 odstotkov vsega prebivalstva.

Na francoskem bojišču pa mrzazadržuje večje vojne poskuse; pač pa Angleži iz vseh delov sveta vlečejo vojaštvo na flandrsko bojišče, da podpro Francoze, ki so, kakor vse kaže, gledé števila vojakov že precej oslabiljeni. Vendar pa francoski močotci še nič ne mislijo na mir. Ministrski predsednik je zelo bojevit mož, da si je že 78 let star, in s silo udušuje vsak miroljubni pojav. Tako je dal zadnji teden zapreti znanega bivšega ministra Kajú, ki je med vojno bival v Ameriki, češ da se je pregrešil zoper varnost države.

Naše preživljanje.

Zadnje dni so na Dunaju in po drugih mestih delavci ustavili delo. Nad 100.000 delavcev je prenehalo z delom. Vzrok za to je bil ta, ker je minister za prehrano zopet znižal množino moke; sploh pa so delavski stanovi naveličani vojske in hočejo, da se čimprej sklene mir. Ta stavka delavcev je migljaj našemu grofu Černinu, naj v Brest-Litovskem vse poskusi, da se doseže mir, posebno, kar se tiče pravice za samoodločbo onih narodov, katerih zemljo ima sedaj nemška armada zasedeno. Rusi to odločno zahtevajo, Prusi pa se temu ustavljajo in skušajo z zavijanji doseči svoj namen.

jo Avstrija morala že lansko leto dobiti. Tako pridemo nazadnje vedno na isti vzrok vse naše gospodarske revščine. Naša država je razdeljena na dva dela in boljši del so si v miru in vojni zbrali in zagotovili Mažari. To morajo sprevideti tudi Nemci, ki pa Mažarom dopuščajo najbolj kričeče krivice nasproti Avstriji samo zato, da jim Mažari dovolijo v tej polovici krotiti in zatirati druge slovanske narode. Morda sedaj lakota Nemce, vsaj kar je pametnih, izmodri, da se Avstrija ne sme deliti na dva tako gledé pravic nenačaka dela, kakor sta Avstrija in Ogrska, marveč da so za Avstrijo edina ugodna rešitev iz teh neznosnih poskušanj zvezne države raznih narodov, združenih v veliko Avstrijo — pod vlado cesarja Karla. To pa zahteva tudi jugoslov. deklaracija. Vsakdo iz tega razvidi, da ta naša izjava ni nobena sanja, ampak da pri tem gre za naš vsakdanji kruh, ki ga ne maramo več stradati na ljubo Mažarom, ker nam niti tega ne dajo, kar so po sedanjih dogovorih dolžni dati. —

Razno.**Tudi vrsta specialistov.**

(Konec.)

Ko se je uvedel tat tako v hotel, opazuje navade osebja in gostov. Kadar ve, ob katerem času ni gostov v sobah in ne poslov po hodni-

Včasih se je namenil tat na dragocenost kakega določenega gosta. Večkrat pošlje tatinska družba svojega poverjenika na tako pot; ako se mu ne posreči, da okrade gosta v prvem hotelu, mu sledi v drugega ali v tretjega. Marsikateri tat čela samo v hotelih, v katerih ne stanuje. On ve, da sme po hotelu vsak

Zimska palača v Petrogradu, ki so se je polastile boljševiske čete Ljeninove po izgonu Kerjenskijeve vlade.

dostojno oblečen človek. Ob času obeda pride v hotel, gre v nadstropja in preišče sobe. Posli ne poznajo v velikih hišah vsakega gosta; ako ga zaloti kdo v sobi, reče samo, da se je zmotil v nadstropju.

Druga vrsta tatov, ki vlamlja ponoči v sobe, uporablja za svoj prihod ravno take umetnosti. V sobo pride večinoma, ko gost spi, in posluša navadno poprej, če spi in smrči. Odločen francoski tat je izpovedal, da ne vplomi nikdar v sobo, če ne sliši, da gost smrči. Morda brani smrčanje gostu, da se prebudi?

Za nočne pohode ima tat obleko, ki ga skriva, kolikor možno. Policijski uradniki pravi-

vijo, da se oblači »Rat d' hotel« v črn trikó. Že mogoče, da je to storil tuintam kak tat; moderni hotelski tat pa ni tako neumen, da bi se pokazal v taki obleki kot tat, ko bi ga ravno zalotili. Je veliko slučajev, da nastopa tat svojo nočno pot v ponočni obleki, in če ga kdo zaloti na hodniku, reče, da mu je slabo, in gre nastran. Znani hotelski tat je izjavil, da je črni trikó plod ženske

Najsevernejše evropsko-rusko pristanišče Arhangelsk, kamor je ententa dovažala Rusiji vojni materijal.

Zanimivo pri tej stavki je to, da je minister za prehrano nekaj novega povedal. Dejal je namreč, da morda dobi vsaj sedaj ono množino moke iz Ogrske, ki bi

kih (kakor ob času obeda), obide lepo vse prazne sobe in pobere, kar mu prija, v svoje široke žepe. Gosti gredo tatom na roko, ker puščajo navadno vse odprto.

domišljije. Tudi narkotiziranje s kloroformom je zanikal. Kaplja kloroforma, ki bi jo kanil spečemu v usta ali nos, prebudi človeka takoj.

Kako naj se ubranimo hotelskih tatov?

Nekaj švicarskih hotelov se jih je hotelo ubraniti na ta način, da so objavili v svojem obrtnem listu slike znamenitih hotelskih tatov. To pa ne pomaga kaj. Tat se prenapredi tako, da ni več podoben svoji sliki in ga ne more spoznati oboje. Zgodilo se je pa tudi, da je bil pošten mož podoben tatovi sliki in so ga prijeli.

Gotovo je, da ni poti, po kateri bi se mogel ubraniti preoblečenemu tatu dohod v hotel. Posamezni slučajji, da so zalotili tatu, so bili zasluga dobrih kriminalnih uradnikov. Mednarodni tatovi bodo malo težje delovali, če bo poslovala mednarodna redarska družba, ki bi nadzorovala bivanje znanih tatov in bi javila hitro vsako njegovo pot redarstvu kraja, kamor se je napotil. To se dogaja sicer že, in vendar nastopajo še vedno tatovi pod bobnečim imenom, in velike povesti nam pripovedujejo o njih činih. Treba bi bilo več nadzorstva v hotelih. Bolj stroge kontrole: kdo je gost in od kod prihaja. Politično osumljen človek je povsod in vedno, v vseh krajih sveta, dobro opazovan. Zakaj ne človek, ki je nevaren lastnini? Postopač, ki hodi ves raztrgan okrog, obudi hitro sum, gospod v lepi obleki je lahko velik galjot, pa ga obleka ne izda. Enako je pri ženskah. Dama pride na izbir v trgovino in razložijo brez skrbi najdražje stvari pred njo. Ako manjka pozneje kaj, si prodajalka skoraj misliti ne more, da bi bila uzmovala ona boljša gospa... Ženska v oguljeni obleki je pa lahko najpoštenejša, ali njena obleka vzbuja sum: krasti hoče...

To izkušajo zlasti naši ubogi begunci...

Novo zdravljenje perečega ognja. Vročina je sredstvo, ki zamori lahko mnogo kali kožnih bolezni. Nekdo je dobil garje, pa si je opeknel kožo na svečnem plamenu. Ni bilo treba drugega zdravljenja. Tako tudi za srbečico. Kdor si opeče ali opali prve mozolje, je zatrl bolezn. Zdravnik d'Andia v Neuvy Caillouxu v Indrah je poskusil pri perečem ognju zdravljenje z vročino. Da se zamore kali bolezni na obvezah in oblekah, ako jih zgladiš z vročim železom, je vsakemu znano. D'Andia je šel korak naprej in je rabil tako železo za pereči ogenj ali šen na obrazu. On segreje železo na luči ali na ognjišču. Da se prepriča, če je dovolj vroče, drži železo blizu svojega lica. Seveda ne sme biti prevroče. Nato drži na bolni koži kos rdečega volnenega blaga in gre z železom večkrat po njem. Prvi ob-

čutek bolnika je, da ga mineva srbeča in pekoča bolečina. Koža se skrči in postane še bolj repeča, obtok krvi postaja bolj redan. Zdravljenje napreduje hitro. D'Andia priporoča majhno likalo, kakor je v navadi za glajenje svilenih klobukov, ki je ozko in ima koničasto ost. Dobra so tudi likala, ki so deklicam za igračo. Volneno blago mora biti pod železom, ker je volna slab prevajalec toplote, in varuje tako kožo pred prehudim učinkom; rdeča barva pa je že preprostemu ljudstvu znana kot pospeševalka zdravljenja pri nalezljivih kožnih boleznih.

Mazilo za ozeblino, otok in sesedenine. Volovji žolč pusti v mehuru, deni vanj še tri žlice morske soli in tri žlice orehovega olja, zaveži mehur in obesi ga za tri dni na solnce.

Osebe, o kojih se danes največ piše. 1. Španski min.-predsednik Garcia Prieto. — 2. Vodja ruskega prevrata Vl. Ljening. — 3. Francoski municijski min. Borthon. — 4. Vodja nemške narodno-napr. stranke v. Payer. — 5. Ogrski min.-predsednik Wekerle. — 6. Danski pisatelj Gjellerup, ki je dobil del Noblove nagrade za književnost. — 7. (?) — 8. Francoski novi minister-predsednik Clemenceau. — 9. Italijanski pesnik in sedaj stotnik Gabrijel d'Annunzio.

Zmes.

Uporaba. — Učitelj: Povej mi vzgled, ki pojasni pregovor: Slajše je dajati kakor prejemati. — Učenec: Klofute, gospod učitelj.

Zakaj je nahod dober?

V gostilni. Kuharica: Ta pečenka že smrdi, treba jo je zavreči. — Gospodar: Morda pa le še kmalu pride kdo, ki ima nahod. —

Marsikdo hodi volno kupovat, pa pride sam ostrizen domov.

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani
Odgovorni urednik Josip Klovar.